

ĐỀ TUYỂN SINH VÀO 10 NĂM HỌC 2025-2026

MÔN: NGỮ VĂN

Thời gian: 120 phút (không tính thời gian phát đề)

(Đề thi có 02 trang)

PHẦN I. ĐỌC HIỂU (4,0 điểm)

Đọc đoạn trích sau và thực hiện các yêu cầu ở bên dưới

Đố kị nghĩa là bực tức, khó chịu trước những may mắn và thành công của người khác. Trong khi người thành công luôn nhìn thấy và học hỏi những đức tính tốt đẹp của người khác thì kẻ thất bại lại không làm được điều đó. Họ không muốn nhắc đến thành công của người khác, đồng thời luôn tìm cách chê bai, hạ thấp họ. Họ để mặc cho lòng tự ti, ghen tị, cảm giác tự ti gặm nhấm tâm trí ngày qua ngày.

Đố kị không những khiến con người cảm thấy mệt mỏi mà còn hạn chế sự phát triển của mỗi người. Thái độ đố kị khiến chúng ta lãng phí thời gian và không thể tận dụng hết năng lực để đạt được điều mình mong muốn. Ganh tị với sự thành công của người khác sẽ khiến chúng ta đánh mất cơ hội thành công của chính mình.

Tạo hóa tạo ra con người trong sự khác biệt và bình đẳng. Bạn cần phải ý thức được rằng, bạn là duy nhất và không bao giờ có người nào hoàn toàn giống bạn, cả về diện mạo lẫn tính cách. Vì thế, thay vì ganh tị với thành công và may mắn của người khác, bạn hãy tập trung toàn bộ tâm trí vào những ước mơ, dự định, đồng thời cố gắng hoàn thành chúng một cách triệt để. Hãy tự hào về sự khác biệt của bản thân bạn và vui mừng trước sự may mắn, thành công của những người xung quanh. Niềm vui ấy sẽ chắn chắn cho hạnh phúc của bạn và sớm muộn gì, bạn cũng sẽ đạt được thành công như họ.

(George Matthew Adams, “Không gì là không thể”, Thu Hằng dịch, Tr,117, NXB Tổng hợp Tp Hồ Chí Minh, 2019).

Câu 1. (0,5). Văn bản trên được viết theo thể loại nào?

Câu 2. (0,5). Xác định nội dung chính của đoạn trích.

Câu 3. (1,0). Phân tích hiệu quả biểu đạt của một biện pháp nghệ thuật nổi bật được sử dụng trong câu văn sau: “*Trong khi người thành công luôn nhìn thấy và học hỏi những đức tính tốt đẹp của người khác thì kẻ thất bại lại không làm được điều đó.*”

Câu 4. (1,0 điểm) Theo em, vì sao người có tính đố kị thường không muốn nhắc đến thành công của người khác”?

Câu 5. (1,0 điểm) Hãy chia sẻ với mọi người về những bức thông điệp có ý nghĩa mà em nhận được từ đoạn trích trên.

PHẦN II. VIẾT (6,0 điểm)

Câu 1. (2,0 điểm) Từ nội dung đoạn trích phân đọc - hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của em về vẻ đẹp của lối sống không có sự đố kỵ.

Câu 2. (4,0 điểm). Đọc và phân tích truyện ngắn sau:

BỐ TÔI

Tôi đi học dưới đồng bằng. Còn bố tôi, từ nơi núi đồi hiểm trở, ông luôn dõng theo tôi.

Bao giờ cũng vậy, ông mặc chiếc áo kẻ ô phẳng phiu nhất, xuống núi vào cuối mỗi tuần. Ông rẽ vào bưu điện để nhận những lá thư tôi gửi. Lặng lẽ, ông vụng về mở nó ra. Ông xem từng con chữ, lấy tay chạm vào nó, rồi ép vào khuôn mặt đầy râu của ông. Rồi lặng lẽ như lúc mở ra, ông xếp nó lại, nhét vào bao thư. Ông ngồi trầm ngâm một lúc, khẽ mỉm cười rồi đi về núi.

Về đến nhà, ông nói với mẹ tôi: “*Con mình vừa gửi thư về*”. Mẹ tôi hỏi: “*Thư đâu?*”. Ông trao thư cho bà. Bà lại cẩn thận mở nó ra, khen: “*Con mình viết chữ đẹp quá! Những chữ tròn, thật tròn, những cái móc thật bén. Chỉ tiếc rằng không biết nó viết gì. Sao ông không nhờ ai đó ở bưu điện đọc giùm?*”? Ông nói: “*Nó là con tôi, nó viết gì tôi đều biết cả*”. Rồi ông lấy lại thư, xếp vào trong tủ cùng với những lá thư trước, những lá thư được bóc ra nhìn ngắm, chạm mặt rồi cất vào, không thiếu một lá, ngay cả những lá đầu tiên nét chữ còn non nớt.

Hôm nay là ngày đầu tiên tôi bước chân vào trường đại học. Một ngày khai trường đầu tiên không có bố. Bố tôi đã mất. Nhưng tôi biết bố sẽ đi cùng tôi trên những con đường mà tôi sẽ đi, suốt cả hành trình cuộc đời.

(Theo Nguyễn Ngọc Thuần, in trong “*Bồi dưỡng học sinh vào lớp 6 môn tiếng Việt – NXB Giáo dục Việt Nam, 2012.*)

HƯỚNG DẪN CHẤM

Phần	Câu	Nội dung	Điểm
I. ĐỌC -HIỂU (4,0 điểm)	1	Thể loại: Nghị luận	0,5
	2	- Nội dung đoạn trích: Bàn luận về tác hại của thói đố kỵ	0,5
	3	- Biện pháp tu từ: Biện pháp nghệ thuật tương phản: “ <i>người thành công luôn nhìn thấy và học hỏi những đức tính tốt đẹp – kẻ thất bại lại không làm được điều đó</i> ” - Tác dụng: + Nhấn mạnh sự trái ngược giữa người thành công – người không đố kỵ với người thất bại- người đố kỵ để làm rõ sự ích kỉ, nhỏ nhen của người có tính đố kỵ và sự tích cực của người thành công.	0,25

	<p>+ Tạo nên sự cân xứng, hài hoà cho câu văn, làm nổi bật ý cần diễn đạt, từ đó nhắc nhở mỗi người tránh xa thói đố kị, có thái độ sống tích cực.</p>	0,25
4	<p><i>Người có tính đố kị thường không muốn nhắc đến thành công của người khác. Ví:</i></p> <p>+ Người đố kị thường không muốn nhắc tới thành công của người khác bởi lẽ trong họ luôn tồn tại sự ganh tị và khi nhắc đến thành công của người khác họ thường mang cảm giác tự ti. Cảm giác ấy sẽ gặm nhấm tâm trí họ và khiến họ cảm thấy khó chịu.</p> <p>+ Họ sợ người khác sẽ đề cao người thành thành công mà xem thường họ hoặc không muốn người khác hơn mình, được khen ngợi trước mặt mình.</p> <p>+ Họ không đủ dũng khí để chấp nhận thành công của người khác, chia sẻ và vui mừng niềm vui của họ hoặc không đủ dũng khí để đối mặt với bản thân,...</p> <p><i>Học sinh chỉ cần đưa được 2 lí do hợp lí là được điểm tối đa.</i></p>	0,5 0,5
5	<p>Học sinh có thể trình bày những bức thông điệp (ít nhất là 02 bức thông điệp) theo ý kiến cá nhân nhưng phải phù hợp. Mỗi bức thông điệp được 0,5 điểm. Ví dụ học sinh có thể chọn:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Đố kị là thói xấu cần tránh xa vì sẽ gây hại cho cá nhân và cho cộng đồng. - Trước thành công của người khác cần chia sẻ và có niềm vui thật chân thành bởi đó là cách ứng xử của con người có văn hoá. - Hãy trân trọng những điểm khác biệt của mình vì ai cũng có những điểm riêng. Vì vậy, cần phải biết phát triển điểm khác biệt thành điểm mạnh của mình. <p>(Hoặc học sinh có thể nêu các bức thông điệp khác có ý nghĩa với bản thân nhưng phải lí giải được: vì sao bức thông điệp đó lại có ý nghĩa)</p>	1,0

PHẦN II. VIẾT

Câu 1 (2,0 điểm). Từ nội dung đoạn trích phần Đọc hiểu, hãy viết một đoạn văn (khoảng 200 chữ) trình bày suy nghĩ của em về vẻ đẹp của lối sống không có sự đố kị.

a. Đảm bảo cấu trúc đoạn văn: Có đủ mở đoạn, thân đoạn, kết đoạn.	0,25
b. Xác định đúng vấn đề nghị luận: vẻ đẹp của lối sống không có sự đố kị.	0,25
c. Triển khai vấn đề nghị luận thành một đoạn văn. Có thể theo hướng sau: * Mở đoạn: giới thiệu vấn đề cần nghị luận - vẻ đẹp của lối sống không có sự đố kị. * Thân đoạn - Giải thích: Đố kị là sự ghen ghét, không công nhận, thậm chí có suy nghĩ, hành động bài trừ đối với những thành tựu của người khác. => Lối sống không có sự đố kị là sống đẹp, có lối sống lành mạnh, phong phú, sống theo đạo lí con người, luôn hạnh phúc. * Biểu hiện của lối sống không có sự đố kị: - Sống văn minh - Sống khoan dung, yêu thương và quan tâm mọi người xung quanh - Sống đúng với lương tâm của mình, không đi ngược đạo lí làm người - Sống lạc quan, yêu đời * Ý nghĩa của lối sống không có sự đố kị: - Được mọi người yêu quý - Làm cho chúng ta cảm thấy yêu đời và thoải mái hơn - Giúp cuộc sống và xã hội tươi đẹp hơn * Bài học nhận thức và hành động - Lòng đố kị là tính xấu của con người cần phải loại trừ con người cần có lòng cao thượng khoan dung rộng rãi. - Cạnh tranh lành mạnh, cố gắng hết sức để vượt qua khó khăn. * Kết đoạn: nêu cảm nghĩ của em về tư tưởng đạo lí, vẻ đẹp của lối sống không có sự đố kị - Khẳng định vai trò và ý nghĩa của sống đẹp - Em sẽ làm thế nào để có lối sống đẹp	1,0
d. Chính tả, ngữ pháp Đảm bảo chuẩn chính tả, ngữ pháp Tiếng Việt.	0,25
e. Sáng tạo: Bố cục mạch lạc, lời văn sinh động, sáng tạo.	0,25
Câu 2. (4,0 điểm). Phân tích truyện ngắn “Bố tôi”.	

